

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ครูที่สอนระดับประถมศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญที่จะต้องได้รับความสนใจในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของการศึกษาทุกสาขาวิชาชีพ ถ้าครูได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนก็ย่อมจะทำให้มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของการศึกษาในระดับนี้ด้วย การจัดโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาครูดังกล่าว แต่จะได้ผลมากน้อยเพียงใดยังเป็นสิ่งที่ไม่มีความคืบหน้าแน่ชัด จึงควรมีการศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวาง เพื่อหาคำตอบว่าครูที่เข้ารับการอบรมตามโครงการนี้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานเพียงใด เมื่อเทียบกับครูที่มีวุฒิเท่ากันแต่ไม่ได้เข้ารับการอบรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

ครูที่เข้ารับการอบรมกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ต้องการศึกษสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการเป็นสำคัญ ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยครูซึ่งปฏิบัติการสอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ทั้งหมด 400 คน โดยแยกเป็นกลุ่มที่เข้ารับการอบรมปีที่ 2 ที่วิทยาลัยครูเชียงราย จำนวน 200 คน กับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมอีก จำนวน 200 คน ใ้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 381 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.25 เป็นของครูที่เข้ารับการอบรม 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และของครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม 181 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.50

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งมีคำถาม 50 ข้อๆ ละ 4 ตัวเลือก โดยแยกออกเป็นสมรรถภาพที่เกี่ยวกับด้านวิชาการ 15 ข้อ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ 20 ข้อ และเกี่ยวกับลักษณะของครู 15 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ และปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในชั้นแรกผู้วิจัยได้สร้างแบบ

สอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบจำนวน 100 ข้อๆ ละ 4 ตัวเลือก แล้วนำแบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอแม่จันและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อหาค่าความเที่ยง อำนาจจำแนกและค่าความยากง่าย ปรากฏว่าเมื่อตัดเอาข้อที่มีอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายที่ดี ได้จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.67

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าห้องในการแจกและเก็บคืนแบบสอบถามในกลุ่มครูที่เข้ารับการอบรมในวิทยาลัยครูเชียงราย สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้น ผู้วิจัยได้ออกแจกและเก็บคืนแบบสอบถามด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และขอความร่วมมือจากเพื่อนครูในอำเภอต่างๆ ช่วยแจกและเก็บคืนอีกส่วนหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรม โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างสมรรถภาพของครูที่เข้ารับการอบรมที่แยกตามอายุ โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ส่วนในการทดสอบสมรรถภาพของครูที่เข้ารับการอบรมที่แยกตามเพศ อายุราชการ วุฒิครูและทดสอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้นใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้งหมดพอสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย ทั้งกลุ่มที่เข้ารับการอบรมและกลุ่มที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม โดยรวมแล้วเพศชายมีร้อยละ 46.46 เพศหญิงมีร้อยละ 53.54

1.2 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีอายุระหว่าง 26-30 ปีมากที่สุด คือ ร้อยละ 46.19 น้อยที่สุดคืออายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไปมีเพียง 3.94 ที่แตกต่างกันมากที่สุดคืออายุระหว่าง 20-25 ปี และ 31-35 ปี โดยกลุ่มที่เข้ารับการอบรมมีร้อยละ 10.00 และ 30.00 กลุ่มที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีร้อยละ 30.39 และ 11.05 ตามลำดับ

1.3 อายุราชการ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีอายุราชการระหว่าง 1-10 ปี มากกว่าที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปคือร้อยละ 78.48 และ 21.52 ตามลำดับ

1.4 วุฒิกร ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีวุฒิกฎ พ.ม. มากที่สุดถึงร้อยละ 67.72 วุฒิกฎ ป.กศ. สูง เป็นอันดับรองลงมาคือร้อยละ 30.18 วุฒิ ปว.ส. มีเพียงร้อยละ 1.57 ส่วนวุฒิอื่นที่เทียบเท่า พ.ม. หรือ ป.กศ. สูงนั้นมีเพียงร้อยละ 0.53

2. สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรม

2.1 ครูหญิงกับครูชายที่เข้ารับการอบรม มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สมรรถภาพในค่านที่เกี่ยวกับวิชาการและค่านการปฏิบัติหน้าที่นั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูหญิงมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานค่านที่เกี่ยวกับวิชาการสูงกว่าครูชายเล็กน้อย แต่ก็ต่ำกว่าครูชายเล็กน้อยในสมรรถภาพในการปฏิบัติงานค่านที่เกี่ยวกับวิชาการ

2.2 ครูที่มีอายุต่างกันที่เข้ารับการอบรม มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสมรรถภาพโดยส่วนรวมและสมรรถภาพที่แยกออก

เป็นแต่ละค่าน

2.3 ครูที่มีอายุราชการระหว่าง 1-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไปที่ได้รับการอบรม มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันทั้งสมรรถภาพโดยส่วนรวมและสมรรถภาพที่แยก ออกเป็นแต่ละค่าน

2.4 ครูที่มีวุฒิศึกวุฒ.ม. กับครูที่มีวุฒิศึกวุฒ.ป.กศ. สูงที่ได้รับการอบรม มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งสมรรถภาพโดยส่วนรวมและสมรรถภาพที่แยกออกเป็นแต่ละค่าน

3. การเปรียบเทียบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่ได้รับการอบรมกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม

3.1 ครูที่ได้รับการอบรมกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมทั้งหมด มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูที่ได้รับการอบรม มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม และถ้าแยกเปรียบเทียบสมรรถภาพแต่ละค่านปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่านที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและค่านที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครู โดยครูที่ได้รับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่าทั้ง 2 ค่านดังกล่าว ส่วนค่านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ครูเพศชายที่ได้รับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงค่านเดียวคือค่านที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ โดยครูชายที่ได้รับการอบรมมีสมรรถภาพค่านนี้สูงกว่าครูชายที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม ส่วนค่านอื่นและสมรรถภาพโดยส่วนรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับ

ครูเพศหญิงที่เข้ารับการอบรมสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูเพศเดียวกันที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่านที่เกี่ยวกับวิชาการ ค่านที่เกี่ยวกับลักษณะของครูและสมรรถภาพโดยรวม ส่วนค่านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่นั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ครูที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปีที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสมรรถภาพโดยรวมและสมรรถภาพที่แยกออกเป็นแต่ละค่าน โดยครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่าทุกค่าน ครูที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปีที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมก็มีความแตกต่างในสมรรถภาพเช่นเดียวกับครูที่มีอายุ 20-25 ปี ยกเว้นค่านที่เกี่ยวกับลักษณะของครูเท่านั้นที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่านที่แตกต่างนั้นครูที่เข้ารับการอบรมก็มีสมรรถภาพสูงกว่าเช่นกัน สำหรับครูที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปที่ได้เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้นมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานค่านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่าในค่านดังกล่าว ส่วนสมรรถภาพค่านที่เกี่ยวกับวิชาการ ค่านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และสมรรถภาพโดยรวมนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ครูที่มีอายุราชการระหว่าง 1-10 ปีที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านแล้วมีเพียงสมรรถภาพค่านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยทั้งสมรรถภาพโดยรวมและค่านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่นี้ครูที่เข้ารับการอบรมมีมากกว่าครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม สำหรับครูที่มีอายุ

ราชการตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้นมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสมรรถภาพโดยรวมและสมรรถภาพที่แยกออกเป็นแต่ละด้าน

3.5 ครูที่มีวุฒิครู พ.ม. ที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านที่เกี่ยวกับวิชาการ การปฏิบัติหน้าที่และสมรรถภาพโดยรวม โดยครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่า ส่วนด้านที่เกี่ยวกับลักษณะของครูนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับครูที่มีวุฒิป.กศ. สูงนั้นมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านที่เกี่ยวกับวิชาการและการปฏิบัติหน้าที่เช่นกันโดยครูที่มีวุฒิป.กศ. สูงที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพด้านดังกล่าวสูงกว่าครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม แต่ด้านที่เกี่ยวกับลักษณะของครูและสมรรถภาพโดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1 ครูที่เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นว่า ตนเองได้รับความรู้ความเข้าใจในวิชาต่าง ๆ มากขึ้น 70 คน ในขณะที่ 18 คนบอกว่าไม่ได้อะไรเพิ่มขึ้นเลยในด้านวิชาการ ในด้านที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เช่นการสอน การปกครองนักเรียนนั้น ครูที่เข้ารับการอบรมเห็นว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ได้ 44 คน ในขณะที่มีผู้เห็นว่าปฏิบัติจริงไม่ได้ 6 คน และไม่นำความรู้ไปใช้เลย 19 คน ส่วนด้านที่เกี่ยวกับลักษณะของครูนั้น 51 คน บอกว่าตนเองมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น 47 คนบอกว่าเกิดความคิดใหม่ๆ อีก 11 คนเห็นว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

4.2 ครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม

ว่าครูที่เข้ารับการอบรมนั้นมีความรู้มากกว่าเดิม 66 คน และเห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรม มีความรู้ไม่แตกต่างไปจากเดิม 55 คน เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่การสอน การปกครอง นักเรียน ครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม 54 คนเห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรมไม่ได้นำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ และ 37 คนยกย่องนำไปใช้พอสมควร ในด้านที่เกี่ยวกับลักษณะของครู ครูที่เข้ารับการอบรมถึง 78 คนยกย่องว่าครูที่เข้ารับการอบรมไม่มีความรับผิดชอบต่อการสอน 75 คนเห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรมเห็นแก่ตัว 25 คนเห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรมมีความคิด ใหม่ๆ 23 คนเห็นว่ามีความซื่อสัตย์ซื่อสัตย์ขึ้น แต่ก็มีครูอีก 36 คนเห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรมไม่ มีความซื่อสัตย์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าข้อที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายมีดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง มากกว่าชายนั้น คงเป็นเพราะครูที่ปฏิบัติงานสอนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้มีจำนวนครูเพศหญิง มากกว่าครูเพศชาย และการที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิครู พ.ม. มากที่สุดก็เพราะตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะต้องมีวุฒิ พ.ม. หรือ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่านี้เท่านั้นซึ่งจากรายงานประจำเดือนตุลาคม ปีการศึกษา 2523 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ครูวุฒิ พ.ม. มีมากกว่า วุฒิอื่น ในระดับเดียวกันนี้อยู่แล้ว

2. ในด้านที่เกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรม จากผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ครูที่เข้ารับการอบรมเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ และวุฒิครูแล้ว มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิตินั้น ผู้วิจัยคิดว่าคงเป็นเพราะครูทั้งหมดนี้ ได้รับการศึกษาอบรมที่เป็นไป
ในแนวทางเดียวกัน เช่น หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมทุกคนได้ผ่านการอบรมในวิชาที่เกี่ยวข้อง
กับสมรรถภาพในการพัฒนานักเรียน สมรรถภาพในการพัฒนาโรงเรียนสมรรถภาพในการ
พัฒนาบุคลิกภาพและคุณธรรมในการเป็นครู สมรรถภาพในการสอน ฯลฯ มาแล้วเหมือนกัน¹
นอกจากนั้นการจัดการอบรมของวิทยาลัยครู เชียงรายที่ได้วางแนวทางวิธีการในการจัดการ
อบรมตลอดจนปรัชญาของวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนจะต้องถือปฏิบัติในการถ่ายทอดความรู้
ความเข้าใจที่ครูจะนำไปพัฒนาสมรรถภาพของตนเองนั้นต้องเป็นไปแนวเดียวกันก็อาจเป็น
ส่วนหนึ่งที่ทำให้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้บางข้อมี
ความสอดคล้องกันในแง่ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิจัยของกษณชัย
โพธิอาสาที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์
ในการทำงานมากกว่า 10 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน²
แต่ในค่านที่เกี่ยวกับวุฒินั้นผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกัน โดยกษณชัย โพธิอาสา พบว่า

¹วิทยาลัยครู เชียงราย, แผนกหลักสูตรและตำราการสอน (เอกสารบันทึกรายละเอียดรายวิชาของครูประจำการ ที่เบิกสอนตั้งแต่ภาคต้นปีการศึกษา 2522 ถึงภาคปลายปีการศึกษา 2523)

²กษณชัย โพธิอาสา, การประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 85.

"ครูที่มีวุฒิเคม ป.กศ.สูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าครูที่มีวุฒิเคมเป็นอย่างอื่น"¹
อย่างไรก็ตามการศึกษาของผู้วิจัยก็ได้เจาะจงทางผลสัมฤทธิ์ของการเรียนเป็นการศึกษา
สมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผลจากการอบรมมากกว่า ดังนั้นผลการวิจัยก็ไม่อาจ
ถือว่าเป็นการขัดแย้งกันทีเดียว

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่าครูที่มีสถานภาพส่วนตัวแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ
อายุราชการ และวุฒิกฎ ที่ได้เข้ารับการอบรมในวิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีสมรรถภาพใน
การปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

5. ผลจากการเปรียบเทียบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการ
อบรมกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม

จากการวิจัยที่พบว่าครูที่เข้ารับการอบรม มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตก
ต่างกับกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม โดยครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่านั้น เป็น
ไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าเพราะผู้ที่เข้ารับการอบรมมาแล้ว
มากกว่า 1 ปีการศึกษานั้น จะต้องได้รับความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ไม่มาก
ก็น้อยในอันที่จะนำไปพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของตนเองได้ ซึ่งผลของการวิจัยนี้
สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิศิษฐ ศัณฑวิช และคณะ ที่พบว่าครูที่เข้ารับการอบรมเห็นว่า
"วิชาที่ได้รับมีผลต่อการนำไปใช้ปรับปรุงงานที่ตนทำ" และการเข้ารับการอบรมทำให้ภาพ
ภาพพจน์ ความเชื่อมั่น ความรู้สึกรักใคร่ต่าง ๆ ของตนเพิ่มขึ้น ทั้งยังทำให้ตนมองโลกด้วย

¹ เคมเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

สาขาที่กว้างขึ้น เปิดใจกว้างในการมองปัญหาต่างๆ มากขึ้น^(๑) นั้นหมายความว่าผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้รับสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแน่นอน

จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูหญิงที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับครูหญิงที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม โดยครูหญิงที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่า ในขณะที่ครูชายที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพทางด้านวิชาการสูงกว่าครูชายที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมเพียงด้านเดียวเท่านั้น อาจเป็นเพราะว่าครูหญิงส่วนหนึ่งที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้น เนื่องจากมีภาระหน้าที่ทางบ้านทางครอบครัว การปฏิบัติงานอาจมีความแตกต่างกันและยิ่งครูหญิงที่ไม่มีภาระหน้าที่ทางครอบครัว ได้เข้าอบรมศึกษาหาความรู้แล้ว ก็ยังมีโอกาสนำมาปรับปรุง หรือพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของตนเอง ได้ยอมทำให้เกิดความแตกต่างกันขึ้นไปอีกในด้านครูชายที่พบว่ามีสมรรถภาพ การปฏิบัติงานโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นไปได้ว่าครูชายที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้นมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองมากกว่าครูหญิง จึงทำให้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานใกล้เคียงกับครูชายที่เข้ารับการอบรมจนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับด้านวิชาการนั้นครูชายที่เข้ารับการอบรมก็ยังมีสูงกว่าครูชายที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม

จากผลการวิจัยที่พบว่าครูที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี และ 26-30 ปีที่เข้ารับ

^(๑)ไฉนฐ์ ตันพานิชและคณะ, การประเมินผลโครงการศึกษาอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สุรินทร์ : แผนกแผนงานและประเมินผลวิทยาลัยครูสุรินทร์, 2523) หน้า 71.

การอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่า นั่นก็เป็นการยอมรับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ที่เป็น เช่นนี้อาจเป็นเพราะครูในวัยนี้ยังเป็นวัยที่หนุ่มแน่นมีความกระตือรือร้นและไวต่อความเปลี่ยนแปลงตลอดจนเทคนิควิธีการใหม่ๆ เมื่อได้เข้ารับการอบรมแล้ว จึงทำให้การพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานก้าวหน้า ไปเกินกว่าครูวัยเดียวกันที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม ส่วนครูที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปที่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันกับครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้น ผู้วิจัยคิดว่าตัวแปรสำคัญคือความกระตือรือร้นที่จะเข้าอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานจริงๆ ของครูในวัยนี้ไม่มากเท่าที่ควรจากการสังเกตและการสอบถามของผู้วิจัยซึ่งได้ทำการสอน ครูที่เข้ารับการอบรมนี้ด้วย ทราบว่า มีครูในวัยที่มีอายุระดับสูงจำนวนไม่น้อยที่เข้ารับการอบรม โดยมุ่งหวังในปริญญาบัตร (ค.บ.) เป็นสำคัญ ถือว่าการปฏิบัติงานนั้นตัวเองมีประสบการณ์มากอยู่แล้วไม่สนใจที่จะพัฒนาเท่าใดนัก ซึ่งจากการศึกษาของพิศิษฐ คันทวนิช ก็พบว่า ครูที่เข้ารับการอบรมนั้น "มีค่านิยมหรือมีความต้องการในปริญญาอยู่ในระดับสูง เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องของเกียรติยศ และศักดิ์ศรี ที่สังคมต้องการและให้คุณค่า" หรือ ถ้าไม่เป็นเพราะสาเหตุดังกล่าวมาแล้วนี้ก็อาจเป็นเพราะครูในวัยนี้ที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจึงไขประสบการณ์ของตัวเองพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ทัดเทียมกับผู้ที่ได้เข้ารับการอบรม จึงทำให้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมนี้ไม่แตกต่างกัน

¹ เล่มเดียวกัน, หน้า 69-70.

เกี่ยวกับข้อที่ค้นพบว่า ครูที่มีอายุราชการระหว่าง 1-10 ปี ที่เข้ารับการอบรม กับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ตัวค้นสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่มีอายุราชการตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป กลับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้น คงเป็นเพราะข้อสันนิษฐานแบบเดียวกันกับสมรรถภาพที่เปรียบเทียบจากอายุจริงดังกล่าวมาแล้ว เพราะผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี ก็จะมีอายุราชการไม่เกิน 10 ปี เป็นส่วนมากและผู้ที่มีอายุราชการ 11 ปีขึ้นไปก็จะเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปเป็นส่วนมากเช่นกัน

ในด้านที่เกี่ยวกับวุฒิ ที่พบว่า ครูวุฒิ พ.ม. ที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูที่เข้ารับการอบรมมีสมรรถภาพสูงกว่านั้น ก็เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยตั้งไว้ เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าผู้เข้ารับการอบรมต้องได้รับความรู้ความเข้าใจที่จะพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของตัวเองได้ ครูวุฒิ พ.ม. นั้น ส่วนมากจะผ่านการเรียนมาจากการศึกษาค้นคว้าของตัวเอง มีจำนวนหนึ่งไม่เคยเข้าเรียนในวิทยาลัยครูเลย ดังนั้นเมื่อครูเหล่านี้เข้ารับการอบรมย่อมมาพบกับเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่ครูวุฒิเดียวกันที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม ไม่เคยได้พบเลย จึงส่งผลให้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ส่วนครูวุฒิ ป.กศ. สูงที่เข้ารับการอบรมกับที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้นมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่า ครูวุฒิ ป.กศ. สูงนั้น ต่างก็ได้ผ่านการศึกษามาจากวิทยาลัยครูมาแล้ว และผู้ที่มีวุฒิ ป.กศ. สูงมักจะยังมีอายุราชการน้อยดังนั้น ความรู้ในหลักการ ทฤษฎีใดๆ ที่เคยเรียนมาอาจยังส่งผลให้สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูวุฒิ ป.กศ. สูง ที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมก็ใกล้เคียงกับครูวุฒิเดียวกันที่เข้ารับการอบรมไปเพียง

4 ภาคการศึกษาอยู่ (ตามหลักสูตรจะต้องเข้ารับการอบรมถึง 9 ภาคการศึกษา) แต่อย่างไรก็ตาม ครูที่มีวุฒิป.กศ.สูง ที่เข้ารับการอบรมจะมีสมรรถภาพทางด้านวิชาการและการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าครูวุฒิป.กศ.สูงที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม

4. ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเห็นว่าข้อที่นำมาอภิปรายคือการที่ผู้เข้ารับการอบรม 18 คน บอกว่าไม่ได้อะไรเพิ่มขึ้นเลย 6 คน บอกว่า นำความรู้ความเข้าใจไปปฏิบัติงานจริงไม่ได้และ 19 คน บอกว่าไม่ได้นำความรู้ไปใช้เลย ถึงแม้จะเป็นเพียงส่วนน้อย ก็เป็นสิ่งที่ผู้จัดการอบรมคือวิทยาลัยครู เชียงรายน่าจะนำไปพิจารณา และมีการศึกษาให้ลึกลงไปกว่านี้ อีกว่ามีปัญหาแท้จริงอยู่ตรงไหน ส่วนที่ผู้เข้ารับการอบรมให้ความเห็นว่าตนเองได้รับประโยชน์อะไรไปและใช้ได้เพียงใดนั้น ผลการวิจัยที่กล่าวถึงมาแล้วเป็นข้อยืนยันข้อเท็จจริงอยู่แล้ว

สำหรับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมนั้น ผู้วิจัยคิดว่ากรณีที่ผู้ไม่ได้เข้ารับการอบรมมองผู้เข้ารับการอบรมไปในทางลบ เช่น มีครูถึง 78 คน เห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรมไม่มีความรับผิดชอบต่อการสอนครู 75 คน เห็นเป็นคนเห็นแก่ตัว และ 36 คน เห็นว่าไม่มีมนุษยสัมพันธ์นั้น เป็นสิ่งที่ผู้จัดการอบรมไม่ควรละเลยหรือปล่อยให้สภาพเช่นนั้นเมื่ออยู่ต่อไป ก็จะต้องหาทางศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นอย่างจริงจัง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงโครงการอบรมให้ได้ผลอย่างแท้จริง และทั่วถึงอย่างน้อยก็อย่าให้ครูที่เข้ารับการอบรมถูกมองในแง่เหล่านี้ อย่างไรก็ตาม จากรายงานการวิจัยของผู้อื่นก็มักจะพบเสมอว่า บุคคลอื่นมักจะมองผู้ที่เข้าศึกษาอบรมไปในแง่ลบ เช่น เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และ คณะ ใคศึกษาเรื่องบทบาทและสถานะของบัณฑิต (กศ.บ) ภาคคำ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก พบว่า ครูใหญ่ เพื่อนร่วมงานและผู้บริหารมองครูที่เข้าเรียนภาคคำมีความรับผิดชอบน้อย ไม่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เป็นต้น¹ นอกจากนี้กรมสามัญ-

¹ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ, รายงานการวิจัยสรุปเรื่องบทบาทและสถานะของบัณฑิต (กศ.บ.) ภาคคำ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิช เนส, 2518), หน้า 39-40.

ศึกษาได้สำรวจสภาพการทำงานและการศึกษาของครูที่ไปศึกษาภาคนอกเวลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนหนึ่งของการศึกษาพบว่า "ครูที่เดินทางไปศึกษาจำนวนมากไม่ค่อยเอาใจใส่การสอน และครูที่ทำงานแทนมากกว่าตนถูกเอาเปรียบ"² ดังนั้นจึงอาจเป็นไปได้เหมือนกันที่บางครั้งครูที่เข้ารับการอบรมนำงานส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอบรมไปทำหรือเบียดบังเอาเวดาราชการ หรือขอร้องให้เพื่อนทำงานแทน สอนแทน เพราะตัวเองต้องทำงานส่วนตัว หรือเตรียมสอบ ซึ่งเมื่อเป็นดังนี้ครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมก็ย่อมมองครูที่เข้ารับการอบรมไปในแง่ลบไปหมด

สรุปจากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามนี้ มีทั้งผู้มองการเข้ารับการอบรมทั้งแง่บวกและแง่ลบ แต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอบรมทุกฝ่ายควรจะนำข้อคิดเห็นเหล่านี้ ไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคิดว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอบรมหรือหน่วยงานที่ส่งครูเข้ารับการอบรมน่าจะนำไปพิจารณาดังนี้

1. หน่วยงานเจ้าสังกัดของครูคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรจะนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาคัดเลือกครูเข้ารับการอบรมตามโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เช่นเกี่ยวกับอายุ ราชการ ของผู้ที่เข้ารับการอบรม จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องให้ผู้ที่มีอายุราชการมากกว่า มีสิทธิเข้ารับการอบรมก่อน ผู้ที่มีอายุราชการน้อยกว่าเสมอไป เป็นต้น

2. วิทยาลัยครูซึ่งเป็นศูนย์ฝึกอบรมควรจะพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา

²กรมสามัญศึกษา, สภาพการทำงานและการศึกษาของครูที่ไปศึกษาภาคนอกเวลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รายงานการวิจัยฉบับ 9) (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516), หน้า 75-79.

โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการอยู่เสมอ เช่น การพัฒนาความรู้ความ
เรียนการสอนของอาจารย์หรือวิทยากรผู้ให้การอบรม เพื่อที่จะให้ครูได้เกิดความรู้ความ
เข้าใจหรือมีทักษะพร้อมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนได้อย่าง
แท้จริง นอกจากนั้นการพัฒนาในเรื่องหลักสูตรการอบรม ก็ต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง
เช่น การจัดทฤษฎีวิชาพัฒนาสมรรถภาพต่าง ๆ ซึ่งวิทยาลัยครูจะรีบเร่งทำให้เสร็จ เพื่อจะ
ได้ใช้และเปรียบเทียบกับหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันซึ่งยังมีข้อที่ต่องการปรับปรุงอีกมาก
ขอเสนอแนะในการทำการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยในแนวเดียวกันนี้ โดยใช้ครูที่เข้ารับการอบรมที่มาจาก
สังกัดอื่นบ้าง เช่น กรมสามัญ โรงเรียนเอกชน เป็นกลุ่มประชากร
2. ควรมีการทำการวิจัยในแนวเดียวกันนี้ โดยศึกษาผู้บริหารหรือครูใหญ่ที่มา
จากทุกสังกัด
3. ควรมีการทำวิจัยให้กว้างขวางในเรื่องที่เกี่ยวกับการอบรมครูประจำการ
เช่น เกี่ยวกับอาจารย์หรือวิทยากรในการอบรม สถานที่อบรม งบประมาณ ค่าใช้จ่ายของ
ครู โดยอาจศึกษาในแนวลึกในแต่ละเรื่องหรือศึกษาในลักษณะประเมินผลโครงการ
4. ควรมีการทำการวิจัยเรื่องนี้และสถานที่เดิมอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ครูเข้า
รับการอบรมที่เป็นกลุ่มประชากรครั้งนี้ จบการอบรมตามโครงการหรือได้รับปริญญาครุศาสตร
บัณฑิตแล้ว (ประมาณปีการศึกษา 2525)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย